

Gemeenteraad Waalre

Uw brief van	Uw kenmerk	Afdeling/Ambtenaar SO/ N. Koster
Onderwerp Monitor Sociaal Domein Q1 en Q2 2023	Ons kenmerk	Datum

VERZONDEN 31 AUG. 2023

Geachte raad,

Met deze raadinformatiebrief informeren wij u eerst over de overschrijding op de uitgaven individuele voorzieningen jeugdhulp. Vervolgens volgt een toelichting op de voorzieningen Wmo en Werk & Inkomen. Tenslotte informeren we u over de maatregelen die we inzetten om weer te komen tot uitgaven die passen binnen de begroting.

We constateren op basis van de monitor sociaal domein van het eerste en tweede kwartaal 2023 dat de tot nu toe ingezette zorg, net als in 2022, leidt tot een forse overschrijding op jeugdhulp in de begroting 2023 van in totaal € 600.000. Voor wat betreft de andere voorzieningen (Wmo en Werk & Inkomen) liggen de uitgaven op dit moment in lijn met de begroting.

Overschrijding individuele voorzieningen jeugdhulp

In 2023 hebben we € 2.540.000 begroot voor jeugdhulp. Wanneer we de maandelijkse uitgaven extrapoleren komen we echter uit op een totaal benodigd budget van ruim € 3,1 miljoen. Dit betreft het totaal aan te verwachten kosten voor heel 2023, rekening houdend met verwachte in- en uitstroom. In beide jaarrekeningen 2021 en 2022 zijn de totale uitgaven aan jeugdhulp uitgekomen op € 2,8 mln. Dit jaar zien we het tekort ten opzichte van de begroting stijgen met € 600.000. Dat is dus € 300.000 meer overschrijding ten opzichte van de realisatie van de afgelopen twee jaren.

In 2021 en 2022 hebben we het budget incidenteel opgehoogd via Turaps en niet structureel, omdat het een tijdelijke piek leek volgend op de COVID-19 periode. Maar ook dit jaar loopt deze trend door en krijgt dit dus een structureel karakter. Op basis van de uitgaven die we in 2021, 2022 en dit jaar hebben als het gaat om jeugdhulp, adviseren we om structureel bij te begroten. Dit voorstel gaan we doen in de meerjarenbegroting 2024.

Een eerste oorzaak van de overschrijding, zoals ook recent benoemd in de jaarrekening, is dat de lumpsumfinanciering voor de zeven jeugdhulpaanbieders in 2023 is afgeschaft voor de producten die vallen onder hoog complexe jeugdhulp waarbij veelal sprake is van een verblijfscomponent en daarnaast specialistische, veel voorkomende jeugdhulp in de vorm van begeleiding of behandeling. We hadden hierop in de begroting 2023 en verder geanticipeerd door te besluiten de reserve Sociaal Domein weer aan te vullen en in de risicoparagraaf het risico te vergroten. Het afschaffen van de lumpsum leidt tot een betere sturing op de dienstverlening van de aanbieders, maar het leidt ook tot een verschuiving van het financiële risico van de aanbieder naar de gemeentes. Waar er eerst sprake was van een lumpsumfinanciering, wordt de financiering van deze vormen van jeugdhulp nu op basis van daadwerkelijke realisatie gedaan. Voor gemeenten met een bovengemiddeld aantal cliënten in dit segment, waar Waalre op dit moment toe behoort, heeft de nu gehanteerde financiering een bovengemiddeld nadelig effect, wat leidt tot een overschrijding op het beschikbare budget.

Een tweede oorzaak is de situatie bij het PlusTeam. Het ziekteverzuim en verloop bij dit team is ongekend hoog geweest en als gevolg hiervan is de wachtlijst opgelopen en de werkdruk te hoog. Dit alles leidt tot meer inzet van zorgaanbieders, waar medewerkers van het PlusTeam niet zelf de begeleiding hebben kunnen bieden.

Een derde oorzaak voor de overschrijding op het budget van jeugdhulp ligt in het feit dat we een aantal cliënten hebben met een vorm van jeugdhulp die niet alleen kostbaar, maar ook langdurig is. De prognose voor 2023 voor de vijf duurste trajecten bedraagt € 1,1 miljoen op een begroting van € 2.540.000.

Het betreft hier cliënten in het gedwongen kader die conform rechterlijke uitspraak onder een Gecertificeerde Instelling vallen (GI), waarbij de GI grotendeels bepaalt welke zorg ingezet wordt. Dit maakt dat we als gemeente weinig invloed hebben op deze trajecten. Desondanks proberen we waar mogelijk te sturen op alternatief aanbod, in samenwerking met de GI's en het contractmanagement van Bizob.

We gaan verder met onze maatregelen om de uitgaven te verlagen en meer in control te komen, zoals de maatregelen die zijn genomen bij het PlusTeam waarover u reeds bent geïnformeerd. We komen hierop terug in het laatste deel van deze raadsinformatiebrief, over de maatregelen van de taskforce 'grip op het sociaal domein'.

Wmo Huishoudelijke Hulp

Het totale begrote bedrag 2023 voor huishoudelijke hulp is € 1.460.000, excl. pgb.. In 2022 bedroegen de uitgaven aan huishoudelijke hulp in totaal € 1.477.000. Op dit moment liggen de uitgaven in lijn met de begroting.

Wmo begeleiding en voorzieningen

Het budget 2023 voor begeleiding (opgenomen in de begroting) is € 950.000. De uitgaven liggen in lijn met de begroting .

Het budget voor Wmo vervoersvoorzieningen is € 300.000. Op dit moment liggen de uitgaven in lijn met de begroting .

Het budget voor woonvoorzieningen bedraagt € 210.000. De uitgaven zijn in het 1^e halfjaar lager dan begroot. Maar er komt een aantal dure woningaanpassingen in de 2^e helft van het jaar, waardoor de uitgaven naar verwachting uiteindelijk in lijn liggen met de begroting.

W&I

Het aantal uitkeringsdossiers is op peildatum 30 juni 2023 in totaal 166, hierbij is sinds 2021 een dalende trend zichtbaar. Omdat op dit moment het definitieve BUIG-budget nog niet is vastgesteld, weten we nog niet welk bedrag we ontvangen. We komen hierop indien nodig terug in de laatste turap.

Maatregelen

We nemen een aantal maatregelen om de uitgaven in lijn te brengen met de begroting. Maar tegelijkertijd vinden we het noodzakelijk om het budget voor jeugdhulp structureel te verhogen, op basis van de realisatie van de afgelopen jaren en het open karakter van de jeugdwet. We stellen dit aan uw raad voor met het voorstel van de (meerjaren) begroting 2024.

We zijn met een aantal maatregelen en onderzoeken gestart om de sturing op de uitgaven in het sociaal domein te optimaliseren. Intern hebben we hiervoor een 'taskforce grip op het sociaal domein' (met een vertegenwoordiging vanuit beleid, kwaliteit, financiën en strategie). We zullen u het vierde kwartaal in een geschikte setting informeren over de voortgang van deze taskforce.

De overschrijdingen die we in Waalre zien op de budgetten voor jeugdzorg, zijn vergelijkbaar met andere gemeenten in onze regio. We zetten daarom niet alleen intern maatregelen in, maar bundelen ook onze kennis en kracht om gezamenlijk met een aantal gemeenten in de regio nader onderzoek te doen naar verder te nemen maatregelen en de implementatie hiervan.

Het budget 'doorontwikkeling monitor sociaal domein' van € 15.000 (structureel onderdeel van de begroting) is ingezet om een business controller sociaal domein in te zetten in de taskforce met als opdracht de sturingsinformatie te optimaliseren en dit te borgen binnen de organisatie. We blijven dit budget de komende jaren benutten omdat we adaptief moeten kunnen zijn als het gaat om sturing in het veranderlijke sociaal domein.

Team Wmo is versterkt zodat er een analyse kan worden gemaakt van alle inzet, waar mogelijk worden indicaties 'afgeschaald' (bijv. door het aantal uren zorg te verminderen) en wordt bijvoorbeeld gekeken of zorg moet worden bekostigd uit de Wmo, of dat er een verschuiving naar de WLZ mogelijk is. Met een combinatie van een herbeoordeling van de lopende zorg en een heel zorgvuldige beoordeling van nieuwe aanvragen, door het voeren van keukentafelgesprekken waarbij de focus ligt

op preventieve inzet, willen we een verdere stijging van de Wmo uitgaven voorkomen. Dit ondanks de vergrijzing en de groeiende vraag.

We hebben een analyse gemaakt van de groep jeugdzorgcliënten die een combinatie van verblijf, specialistische behandeling en begeleiding ontvangen, waardoor een grote claim wordt gelegd op de uitgaven. In samenwerking met het contractmanagement van Bizob zien we nauw toe op de inzet van deze zorg, hebben we meer gedetailleerd maatwerkovereenkomsten gesloten met als concrete opdracht/doelstelling om af te schalen naar lichtere zorgvormen en houden we veelvuldig de vinger aan de pols om te waarborgen dat dit zodra dit mogelijk is ook wordt gerealiseerd.

We sturen binnen het sociaal domein op zorgvuldige inzet van het gecontracteerde aanbod, zo licht als kan, zo zwaar als moet. We hebben aanvullende procedures opgezet om meer 'checks and balances' te hebben voordat besloten wordt van het gecontracteerde aanbod af te wijken. Concreet betekent dit dat er een extra toets ingebouwd is voordat deze inzet goedgekeurd wordt.

Waar we verder op sturen is het optimaal gebruik van de mogelijkheden van het CMD en het PlusTeam om zelf begeleiding te bieden en minder gebruik te maken van inzet door zorgaanbieders. Helaas is dit met name bij het PlusTeam op dit moment onmogelijk, door de wachtlijsten en de werkdruk die zij hebben. Wij zien er strak op toe dat de afspraken die zijn gemaakt met het management over de aanpak van deze wachtlijsten worden nagekomen zodat het PlusTeam weer kan functioneren zoals het oorspronkelijk is bedoeld. We zien op dit moment hiervan een eerste positief effect.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en gaan graag verder in gesprek over de financiën van het sociaal domein, onder andere bij de behandeling van de derde turap en de begroting door uw raad.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Burgemeester,

M.F. Oosterveer